

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 14/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., K., zastúpeného advokátom JUDr. P. Č., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 25/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2007 doručená sťažnosť M. H., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 25/04.

1. Zo sťažnosti vyplynulo, že: *«Dňa 4. 2. 2004 sťažovateľ podal návrh o určenie výživného na plnoleté dieťa proti odporcovi MUDr. K. H., ktorý je jeho otcom a manželom*

jeho matky. Okresný súd Košice II jeho návrh prijal pod spisovou značkou 28 C 25/2004. Dňa 16. 8. 2004 bol navrhovateľ vyzvaný aby sa vyjadril k podaniu odporcu zo dňa 19. 7. 2004. Navrhovateľ sa k podaniu vyjadril v stanovenej lehote.

Prvé pojednávanie vo veci bolo stanovené na 21. 2. 2005. Zúčastnili sa ho odporca a jeho právna zástupkyňa, tiež navrhovateľ. Súd stanovil ďalší termín pojednávania na deň 26. 5. 2005 a prizval ako svedkyňu odporcovu matku, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, aby sa vyjadrila k pomerom navrhovateľa. Pojednávania sa zúčastnili všetky predvolané stránky, okrem navrhovateľa, ktorého jeho právna zástupkyňa ospravedlnila, z dôvodu plnenia povinností v škole. Súd svedkyňu nevypočul a pojednávanie odročil na neurčito. Z dôvodu prebiehajúceho iného konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 22 C 26/04, kde sa brat navrhovateľa domáha určenia výživného na plnoleté dieťa. Pretože k 26. 5. 2005 toto konanie nebolo právoplatne rozhodnuté a podľa odôvodnenia súdu práve toto konanie môže mať rozhodujúci význam na konanie vo veci navrhovateľa.

Odporca podaním zo dňa 28. 10. 2005 vyjadril súhlas s prerušením konania. Dňa 9. 11. 2005 súd vydal uznesenie o prerušení konania do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 22 C/26/04.

Dňa 6. 3. 2006 súd vyzval navrhovateľa, aby súdu oznámil adresu svojej právnej zástupkyne, čo navrhovateľ v uvedenej lehote aj urobil. Dňa 10. 3. 2006. bolo doručené uznesenie o prerušení konania. Dňa 30. 12. 2006 navrhovateľ požiadal o vytýčenie termínu pojednávania. Dňa 18.1.2007 navrhovateľ podal sťažnosť na prieťahy v konaní. Dňa 23. 1. 2007 predseda Okresného súdu po oboznámení so spisom konštatoval, že konanie pod sp. zn. 22 C 26/04 nie je právoplatne skončené, nevykonáva zákonný sudca úkony v konaní do jeho právoplatného rozhodnutia.

Podľa názoru sťažovateľa boli jeho práva porušené postupom okresného súdu (...), pretože vec nebola prejednaná a rozhodnutá v primeranej lehote a nekonaním vo veci súd prispieva k trvaniu právnej neistoty sťažovateľa, ktorý neexistenciou rozsudku nemôže riešiť svoju zložitú sociálnu situáciu podľa ostatných platných zákonov (Zákon o rodine 36/2005 Z. z, Zákon o životnom minime 601/2003 Z. z., Vyhláška 102/2006 Z. z , Zákon o pomoci v hmotnej núdzi 599/2003 Z. z.), ktorú by inak riešiť vedel a mohol, ak by existoval právoplatný rozsudok.

Podľa názoru sťažovateľa konanie o určení výživného jeho brata vedené na Okresnom súde Košice II nemôže byť prekážkou pre rozhodovanie vo veci výživného jeho samotného vzhľadom k tomu, že takto postavený dôvod na prerušenie konania ho znevýhodňuje ako druhorodeného syna toho istého otca, čo je v rozpore s čl. 12 odst. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Navrhovateľ tiež poukazuje na skutočnosť, že vec bolo potrebné posúdiť aj s ohľadom na jej povahu (rozhodovanie o nároku na výživné) a aký má význam pre sťažovateľa.

Sťažovateľ sa v danej veci domáhal určenia termínu pojednávania a sťažoval sa na prieťahy v konaní až po 10 mesiacoch od prerušenia konania preto, lebo vedel, že v konaní vedenom pod Sp. zn. 22 C 26/2004 jeho brata bol vyhlásený rozsudok súdu 1. stupňa dňa 28. 4. 2006. Voči tomuto sa odvolali odporca aj navrhovateľ. Sťažovateľ predpokladal, že konanie bude ukončené vyhlásením rozsudku Krajského súdu v Košiciach, a tým bude prekážka v jeho konaní odstránená. K dnešnému dňu sa tak nestalo a je otázne, kedy uvedené konanie skončí. Sťažnosť na prieťahy vo veci sťažovateľa nebola predsedom Okresného súdu Košice II vybavená kladne a termín pojednávania určený nebol, z dôvodu pretrvávajúcej prekážky právoplatne neukončeného súdneho konania Sp. zn. 22 C/26/2004.

Prieťahmi v konaní o určení výživného vedeného Okresného súdu Košice II Sp. zn. 28 C 25/2004 bola sťažovateľovi spôsobená značná ujma. Je nesporné, že otec žiadateľa má k sťažovateľovi vyživovaciú povinnosť zo zákona. Tejto povinnosti sa odporca nevyhýba a mesačne dobrovoľne z vlastného rozhodnutia posiela na účet sťažovateľa sumu 3.000,- Sk. Keďže nie je predmetom tejto sťažnosti či je táto suma postačujúca a v súlade so Zákonom o rodine, nebudeme sa k tejto otázke vyjadrovať. Faktom ale je, že rozsudok neexistuje a sťažovateľ nevie preukázať svoj príjem. Konanie o výživné trvá viac ako tri roky a sťažovateľ sa nemôže domáhať práv, ktorých by sa mohol, ak by existoval právoplatný rozsudok.

Keďže sťažovateľ je študentom vysokej školy je výživné jediným jeho príjmom. Matka navrhovateľa a brat navrhovateľa sa tiež bezúspešne domáhajú určenia výživného súdom. Ani v jednom konaní neexistuje právoplatný rozsudok. Rodina sťažovateľa (matka, ktorá je študentom vysokej školy dennou formou a nemá vlastný príjem, brat sťažovateľa je študentom vysokej školy a tak isto nemá vlastný príjem) s ktorými sťažovateľ žije v spoločnej domácnosti sú de facto v stave hmotnej núdze (podľa Zákona o životnom minime

601/2003 Z. z a 599/2003 Z. z. o sociálnej pomoci) počas celej doby od podania návrhu na určenie výživného. De jure sťažovateľ a jeho rodina sú posudzovaný spoločne s príjmami svojho otca, pretože doposiaľ nie je súdom upravená vyživovacia povinnosť a vzhľadom k nad štandardným príjmom MUDr. K. H. - otca sťažovateľa mu nemôže nevzniknúť právny nárok na žiadne sociálne dávky ani právny nárok na sociálne štipendium (podľa Vyhlášky 102/2006 Z. z. o priznávaní sociálneho štipendia študentom vysokých škôl) z dôvodu chýbajúceho rozsudku, ktorým sa preukazuje príjem žiadateľa uvedených dávok a vypočítava sa jeho výška.

V neposlednom rade je pre sťažovateľa značne deprimujúce a stresujúce, že je odkázaný na pomoc a milodary ostatných príbuzných, ktorý voči nemu nemajú vyživovaciu povinnosť. Počas troch rokov odkedy okresný súd vedie predmetný spor sa tak radikálne zmenila situácia na strane odporcu v spore, že už nikdy v budúcnosti nebude možné, aby súd akýmkoľvek rozsudkom stav napravil. Sťažovateľ je presvedčený, že v prípade ak by súd vo veci rozhodol v primeranej lehote odporca by si bol vedomí svojich povinností, ktoré mu zo zákona vyplývajú, a svoj život by riešil inak. V čase podania návrhu odporca mal trvalý pobyt na spoločnej adrese so sťažovateľom, nemal žiadny prechodný pobyt aj keď v mieste bydliska nepracoval a rodinu navštevoval. Rodičia sťažovateľa neboli v rozvodovom konaní, ten podal otec po 6 mesiacoch od podania návrhu na určenie výživného sťažovateľom. U odporcu v spore neexistovala žiadna iná vyživovacia povinnosť okrem vyživovacej povinnosti voči rodine sťažovateľa.

Dlhotrvajúcim súdnym sporom bol tiež značne narušený vzťah medzi otcom a synom. V neposlednom rade treba dodať, že sťažovateľ je mladý človek, ktorý veril v spravodlivosť a ochranu, ktorú mu zaručuje zákon a ústava, týmto konaním súd prispel k tomu, že hneď na začiatku svojho života tak mladý človek pochybuje o existencii spravodlivosti. Život človeka sa späť vrátiť v čase nedá a ak o výživnom nie je rozhodnuté v čase, keď to odkázaný potrebuje žiadne finančné zadosťučinenie, akokoľvek vysoké nemôže vyvážiť traumy a stres vzniknutú z nemožnosti riešiť existenčný problém.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 000,- Sk.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby ústavný súd pri predbežnom prerokovaní prijal túto sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol nálezom

takto:

1. Základné právo M. H. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Košice II v konaní vedenom pod Sp. zn 28 C 25/2004 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod Sp. zn. 28 C 25/2004 prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

3. M. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré je jej Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na jeho účet.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia M. H., advokátovi, JUDr. P. Č., sťažovateľa odmenu za úkony právnej služby podľa § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.) na jeho bankový účet do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 25/04 dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (mutatis mutandis I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 107 Občianskeho súdneho poriadku (ku ktorému došlo podľa zistenia ústavného súdu v danom prípade ústavne relevantným spôsobom) možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd nečinnosť okresného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol o odmietnutí sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2008